

længere, end til Rigsdagen kommer ind igjen, er der endnu saa stor Forskjel paa den foreløbige Lovgivnings-Virksomhed og den absolute, at der nok kan drages en temmelig skarp Grændse derimellem; men med Hensyn til Forelæggelsen — det er det første Spørgsmaal, der kommer frem med Hensyn til Rigsdagen — have vi jo gjentagne Erklæringer og Brevs fra Regeringens Side for, at den ikke anser sig for forpligtet til at forelægge en foreløbig Lov før i de sidste Dage, selv om det er en Finantslov. Tidligere var der fra Retsvidenskabens Side opstillet den Paastand, som blev hævdet endog saa af Regeringens nærmeste Venner paa det Omraade, at en saadan Forsømmelse fra Regeringens Side var uden Fare, idet der kunde bødes derpaa ved privat Initiativ, men denne Sætning er bestridt ikke en, men flere Gange af Ministeriet og nu sidst i Landsstinget. Justitsministeren har jo Landsstinget udtalt sig udførligt om de sidste foreløbige Love, han har forelagt, og han har der udtalt, at disse Love var han ikke blot berettiget til at forelægge, hvor han vilde og saa sent, han vilde, men at var det slet, at Regeringen nøiede med Forelæggelsen, hvad han ikke mente at have gjort, saa var efter hans Mening Rigsdagen fuldstændig ude af Stand til at bøde derpaa. Den havde intet andet Middel end at anklage Ministeriet for Rigsretten. Den Forkastelse af foreløbige Love, der har fundet Sted i dette Thing, eller som vil finde Sted i Rigsdagen naar den søger at drage Sagen for sit Forum, erklærer Ministeren for at være ulov og uden Betydning. Jeg antager, at han har udtalt dette i Overensstemmelse med de øvrige Ministre. Altsaa der kan gives foreløbige Love aldeles uafhængig af Rigsdagen. Den gamle Theori, at en foreløbig Lov kun gjælder eventuelt med Rigsdagens Billigelse, at § 25 kun er et Supplement til § 2 i Grundloven er fuldstændig omstødt paa hele Lovgivningsomraadet. Man siger, at der er en Garanti, at der er den Forskjel mellem Absolutismen og den Tilstand, den nuværende Regering har indført, at Regeringen efter det sidste System dog er nødt til en Gang at forelægge den foreløbige Lov, om det saa er den aller sidste Dag i Rigsdagssamlingen, og naar Rigsdagen saa forkaster den, er Forudsætningen for dens Gyldighed borte, og den er ikke længer Lov. Men maatte jeg saa spørge: Naar kommer den saa igjen? Det er saa det Afgjørende; thi dersom det er Regeringens Mening, at den kan udstede Loven to Timer efter, at den er bleven forkastet af Rigsdagen, naar den har faaet Rigsdagen hjemsendt eller opløst, ja, saa veed jeg ikke, at denne

Nødvendighed for Regeringen gjør nogen- somhelst Forskjel, og jeg maa antage, at det er Regeringens Mening. Ministeren mener jo, at han er berettiget til at udstede provisoriske Love, uden nogetsomhelst Hensyn til, hvad der er Folkethingets Mening, eller hvad han kan vente at faae godkendt af Rigsdagen. Han maa saa ogsaa mene, at naar en foreløbig Lov er forkastet, og naar Ministeriet veed, at han aldrig kan faae den vedtagen, er han berettiget til at udstede den igjen. Der foreligger ingen Udtalelse herom, men det vil have Betydning for Thinget at høre Ministerens Mening derom, at erfare, om han anser sig berettiget til at udstede en foreløbig Lov af lignende Indhold som den forkastede. Jeg skal foreløbig opsætte min Dom; vi kunne jo høre Ministerens Opfattelse og se, om der skulde være en lille Afvigelse, men Præsumptionen er for, at han anser sig berettiget til at udstede saa mange foreløbige Love, det skal være, af samme eller lignende Indhold som den forkastede, og skulde det være Tilfældet, saa spørger jeg igjen: Hvor ligger Forskjellen mellem Ministeriets Opfattelse af dets Lovgivningsret og den absolute Konges? Det er mig umuligt at forstaa, hvor Forskjellen ligger. Den absolute Konge gjorde, hvad han vilde. Han spurgte de raadgivende Stænder om deres Mening, fulgte den, naar han fandt den fornuftig, og undlod at følge den, naar han fandt den ufornuftig. Ministeriet gjør altsaa det samme. Med Hensyn til Alt, hvad det anser for ønskeligt, gjør det, hvad det vil, og spørger ikke en Gang om vor Mening, det er hele Forskjellen — eller gjør i Almindelighed det Modsatte af, hvad der er vor Mening. Det er mig ikke muligt at se, at der er nogen væsentlig Forskjel. Absolutismen er jo ikke et tyrannisk, rædsomt System, der skulde gaa ud paa at sende Folk til Sibirien eller berøbe dem deres Ære og gode Navn; det er en meget behagelig, mild Regering for Folk, der ikke sætte Pris paa selv at tage nogen Del i Lovgivningsmagten. Altsaa ved Absolutisme forstaaes ikke Mildet, end at man regjerer uden Forsætning, at man gjør, hvad man vil, at hele Magten er i Kongens Haand, men jeg kan ikke se, at der er nogen somhelst Forskjel mellem dette og det System, som den nuværende Ministerium har etableret, og jeg vilde være den høitæredede Minister forbunden, om han vilde paavise Forskjellen, ikke saa meget for at belære os, thi jeg tvivler om, at vi vilde gaa ind paa hans Opfattelse, men for at vi kunde vide, hvad det er for en Tankegang, der ligger til Grund for Ministeriets hele Politik, thi det forstaa vi ikke. Vi staa overfor en